

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. D. Magistri Petri Lombardi Novariensis Episcopi
Parisiensis. Sententiarvm Libri IV. quibus vniuersæ
Theologiæ summa continetur**

Petrus <Lombardus>

Mogvntiæ, 1632

Distinct. XXXVI.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38829

deliquisse, & non egerit penitentiam mulier, sed permanet in fornicatione sua: & viuit cum illa, vir reuserit & particeps peccati eius. quod si mulier dimissa egerit penitentiam, & voluerit ad virum reuerti, debet recipere peccatricem, quæ penitentiam egit, sed non sæpe.

De illis, qui se ante polluerunt per adulterium.

31. qu. 1. cap.
Nullus ex
conc. Tibur.
ca. 40.

In li. de nup-
tiis & cõc. c.
10 de bono.
coniug. c. 14.
som. 6.

Solet etiam queri an valeat duci in coniugium, quæ prius est polluta per adulterium. De hoc Leo papa ait, nullus ducat in matrimonium quam prius polluit adulterio. Item. Relatum est auribus sanctorum sacerdotum, quendam alterius vxorem stupro violasse: & insuper mœchæ iuramentum dedisse, quod post legitimi mariti mortem si superueniret, duceret in vxorẽ: quod & factum est. Tale ergo connubiũ prohibemus & anathematizamus. His aliisq; auctoritatibus vetantur in coniugium copulari, qui se prius adulterio maculauerunt. Contra Aug. ostendit dicens. Deniq; mortuo eo quo fuit verum coniugium, fieri potest coniugium cum qua præcessit adulterium. Idem, posse fieri sane licitas nuptias ex personis licite coniunctis honesto placito subsequente manifestum est.

Determinatio.

Sed hæc vltima auctoritas de cõcubinis loquitur, perhibens concubinas posse transire ad honestum placitum nuptiarum, si castitatem & fidem seruare velint. Prima vero auctoritas Aug. de illis agit, qui de peccato penituerunt, & nihil in morte viri machinatæ sunt, nec viuente viro fidem adulteræ dedit mæchus, quod eam in cõiugio duceret si superueniret. Qui vero hoc faciunt, aliter præmissis auctoritatibus prohibentur copulari.

SIPRO EXTREMA CONIUNCTIONE

valeat vxor separari à viro, & econuerso.

DISTINCT. XXXVI.

Nunc de cõditione videamus an valeat coniugium

gum diuidere? Ad quod dicimus quia non nega-
 tur ingenua posse nubere seruo: sed si nescitur esse
 seruilis conditionis, libere potest dimitti cum ser-
 uitus eius fuerit deprehensa, secundum illud. Si
 quis ingenuus homo ancillam alterius vxorē ac-
 ceperit, & aestimat, quod ingenua sit: si ipsa fœmi-
 na fuerit postea in seruitutem delecta, si eam à ser-
 uitate redimere potest, faciat: si non potest, si vo-
 luerit aliam accipiat. Si vero ancillam eam scierat
 & collaudauerat post, eam vt legitimam habeat.
 Item ex eodem. Si fœmina ingenua acceperit ser-
 uum, sciens quod seruus esset, habeat eum: quia
 omnes vnū patrem habemus in cœlis, vna lex
 erit viro & fœminæ. Cum dicitur sciens illum ser-
 uum, datur intelligi, quod si nescierit illum ser-
 uum esse, non cogitur manere cum ipso. Si enim
 conditionis dolum patitur, non cogitur adhære-
 re ei cuius fraude decepta est. Si autem scierit vir
 conditionem mulieris vel econuerso: non valet
 eam dimittere. Vnde Zacharias papa. Si quis liber
 ancillam in matrimonio acceperit, non habet li-
 centiam dimittendi eam, si consensu amborum
 coniuncti sunt, nisi ob fornicationem. De illis agit
 quibus alterutrius conditio nota est quando con-
 iunguntur.

*In concilio
 apud Verme-
 riam, ca. 6.*

Ibid. ca. 8.

*29 qu. 2. 3.
 quis liber.*

De copula serui & ancilla diuersorum dominorum. B
 Quæritur etiam, si seruus vnus ancillam alte-
 rius acceperit, an sit inter eos cōiugium? De hoc est
 statutum est. Dictū est nobis, quod quidā legi-
 tima seruorū matrimonia potestatiua quadā pre-
 sumptione dirimant: nō attendentes illud, Quod
 Deus cōiunxit, homo non separat. Vnde nobis vi-
 sum est, vt coniugia seruorum non dirimantur, es-
 si diuersos Dñs habeant, sed in vno coniugio per-
 manentes Dñs seruiant suis. Et hoc in illis obser-
 uandum est, vbi legalis cōiunctio fuit, & per vo-
 luntatē Dominorum. Attē de finem huius capituli

Matth. 19.

Kkk * li, vbi

li, vbi videtur innui præter voluntatem Dominorū inter seruum & ancillam non posse contrahi coniugium, vel si contrahitur non esse ratum. Quibusdam tamen videtur inter eos posse fieri coniugium Dominis ignorantibus.

In Tiburt.

concl. ibid.

6. Perlatum.

De viro, qui se facit seruum vt dimitatur ab vxore.
 Illud etiam notandum, quod si mulier virum liberum acceperit, & ille vt causam præstet diuidij se alicuius seruum fecerit, nec ille vxorē dimittere, nec illa ob vinculum coniugii in seruitutem redigi poterit. Vnde illud, Perlatum est ad sancti synodum, quod quidam ingenuus ingentiam accepit vxorem, & post filiorum procreatione occasione diuorrij, cuiusdā seruum se fecerit. Vt & mulierē necessario tenere debeat, & si reuertatur an illa etiam seruituti subijci debeat questum. Iudicatum est vxorem minime debere dimittere, tamen ob Christi legem mulierem in seruitutem redigi, dum ille non ex consensu coniugis se seruum fecerit, quē liberum ipsa maritum acceperat.

De aetate contrahentium.

Hoc etiam sciendū est, quod pueri ante xii. annos & puellæ ante xij. annos secundum leges matrimonium inire nequeunt. Quod si ante prædicta tempora copulam inierint separari possunt, quæuis voluntate & assensu parentum iuncti fuerint. Qui vero in pueritia copulati post annos pubertatis nolunt se relinquere, sed in coniunctione permanere, iam ex hoc efficiuntur coniuges, & deinceps nequeunt separari. Item, Sponsalia antequam annuennium contrahi non possunt. Solo n. concontrahuntur, qui interuenire non potest, nisi alterutra parte intelligatur quod inter eos agitur. Duo illa executi sumus cum aliorum quorundam adiectione, quibus coniugium solui potest, nec tamen solui semper necesse est. Nūc de illis, quæ perfonas illegitimas penitus faciunt, addendum & primum de ordinē

*30. q. 2. cap.
Sponsalia.*